

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus
Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete
Centre for International Mobility

PL/PB/P.O. Box 343 • FI-00531 Helsinki/Helsingfors
Hakaniemenranta 6/Hagnäskajen 6
Puh./Tel. +358 (0) 295 338 500 • Faksi/Fax +358 (0)9 753 1122
www.cimo.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

22.1.2014

28. 01. 2014

no. 85,040,2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: OKM/85/040/2012 OKMn lausuntopyyntö Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelleen työryhmän ehdotuksista

Asia: Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMOn lausunto

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO panee tyydytyksellä merkille työryhmän muistiossaan esittämän nykytilakoonnin lukiokoulutuksesta ja toimintaympäristön muutosten vaikutuksista. Laadituissa kolmessa vaihtoehtoisessa esityksessä (erityisesti vaihtoehdot A ja B) lukiokoulutuksen valtakunnalliseksi tavoitteiksi ja tuntijaoksi on otettu huomioon nämä muutokset. Työryhmä on edelleen ottanut työskentelyssään huomioon edellisen lukiokoulutuksen kehittämisen toimenpide-ehdotuksia pohtineen työryhmän työskentelyn tulokset samoin kuin näistä annetut lausunnot.

Työryhmä tuo esityksessään ja sen perusteluissa useissa kohdin esille kansainvälistymisen sekä yhteiskunnallisesta näkökulmasta että oppijan näkökulmasta.

Lähtökohtaisesti sekä lukion opiskelijat että opetushenkilöstö ovat suhteellisen tyytyväisiä nykyiseen lukiokoulutukseen. Haasteellisuutta tuo oppiaineiden suuri määrä, mikä osaltaan estää laajemman ja syvemmän perehtymisen opiskelijan kiinnostuksen kohteena oleviin aineisiin ja edelleen oppiaineita integroiville työskentelytavoille ja erityyppisten taitojen kehittymiselle.

Oman toimialansa näkökulmasta, suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistämisen edistäjänä tavoitteena aidosti avarakatseinen Suomi, CIMO lausuu työryhmän esityksestä seuraavaa:

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Lukion keskeinen tehtävä on yleissivistyksen vahvistaminen ja tiedollisten ja taidollisten valmiuksien antaminen jatko-opintoihin korkeakouluissa, ammattikorkeakouluissa sekä yo-pohjaisessa ammatillisessa koulutuksessa. Toimintaympäristön muutokset antavat mahdollisuuden ja edellyttävät lukiokoulutuksen uudistamista, jotta opiskelijoilla on mahdollisimman hyvät valmiudet siirtyä jatko-opintoihin ja sen jälkeen työelämään.

Kaikki kolme esitystä lukiokoulutuksen tavoitteiksi ja tuntijaoksi takaavat CIMOn näkemyksen mukaan laajan tiedollisen yleissivistyksen lukion opiskelijoille. Lukiokoulutuksen raami säilyisi edelleen samana eli kolmen vuoden aikana suoritettava vähimmäiskurssimäärä (75) ja ylioppilastutkinnon kysymysten perustuminen pakollisiin ja syventäviin kursseihin. Lisäksi esitys lähtee siitä, että lukionsa jo aloittaneet jatkavat samojen tavoitteiden mukaisesti koulutuksensa loppuun saakka.

Työryhmän esittämät vaihtoehdot pakollisten ja valinnaisten kurssien määrässä vaihtoehdoissa A ja B painottavat opiskelijan mahdollisuutta valintoihin ja tätä kautta syvempiin opintoihin valitsemisessaan aineissa. Kuitenkin molemmissa näissä vaihtoehdoissa opiskelijalle jää mahdollisuus halutessaan suorittaa lukio lähes nykymallin mukaisesti.

CIMO tukee lukiokoulutuksen kehittämistä kansainvälistymisen keinoin. Kv- yhteistyössä toimiminen lisää tutkimusten mukaan erilaisia henkilöön liittyviä taitoja mutta myös uteliaisuutta, sitkeyttä ja tuottavuutta. Lukion rakenteen tulee olla sellainen, että se antaa mahdollisuuden ja tukee erilaisen kv-toiminnan ja työskentelytapojen hyödyntämistä niin pakollisissa kursseissa, syventävissä kursseissa kuin vapaasti valittavissa kursseissa ja teemaopinnoissa. Eri oppiaineiden osittainen yhdistäminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi edistäisi yhteissuunnittelua ja yhteistoimintaa ja loisi uutta työskentelykulttuuria niin opetushenkilöstön kuin opiskelijoiden keskuudessa. CIMOn selvityksen mukaan kansainvälinen hankeyhteistyö on kouluissa, peruskouluissa ja lukiossa, nimenomaan edistänyt yhteissuunnittelua – joka myös jää koulun työskentelytavaksi ao. hankkeen päättymisen jälkeen.

Valintojen tekeminen on yksi keskeinen elämässä ja työelämässä tarvittava taito kuten myös kyky arvioida ja nähdä tehtyjen valintojen vaikutukset. Valinnaisuuden lisääminen harjaannuttaa tätä taitoa.

CIMO pitää edelleen tärkeänä opintojen tunnustamista, minkä työryhmä esityksessään mainitseekin. CIMOn selvityksen mukaan yhä kasvava määrä yhdestä ikäluokasta osallistuu lukiokoulutuksensa aikana vaihtoon ulkomailla. Onkin oleellista, että jatkossa opintojen tunnustaminen sisältää myös ulkomailla suoritettut opinnot, ei vain yleisesti koulun ulkopuolella hankitun osaamisen tunnustamisen.

Opetussuunnitelmien perusteiden ja lukiokoulutukselle asetettujen tavoitteiden tulee tukea ja kannustaa lukioita kansainväliseen toimintaan. Suomi valtiona on sitoutunut tiettyihin kansainvälisiin yhteisöihin ja sopimuksiin kuten mm. Euroopan Unioniin - ja tämän tulisi näkyä myös lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien perusteissa . Kansainvälinen toiminta eri muodoissaan on osa lukion opetusta ja opetusvälineistöä ja jokaisella lukion opiskelijalla tuleeekin

3(4)

olla mahdollisuus jonkin muotoiseen kansainväliseen yhteistyöhön/toimintaan lukio-opintojensa aikana ja osana opintoja. CIMO esittääkin, että lukiokoulutuksen alussa – tai osana opintojen ohjausta, opiskelijoille annetaan tietoa kansainvälistymisen mahdollisuuksista niin lukiokoulutuksen aikana kuin korkea-asteen koulutuksessa ja ylioppilaspohjaisen ammatillisen koulutuksessa.

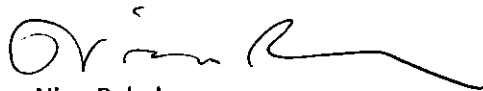
Lukion kansainvälistä hanketoimintaa voidaan toteuttaa hyvin esim. teemaopinnoissa, mutta myös osana pakollisia ja syventäviä kursseja. CIMOn näkemyksen mukaan **työryhmän laatima vaihtoehto A antaa parhaat mahdollisuudet toteuttaa lukiokoulutukselle tässä esityksessä asetetut tavoitteet** myös kansainvälistymisen näkökulmasta.

Aikuisten lukiokoulutuksen osalta CIMO yhtyy työryhmän näkemyksiin, samoin maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta.

CIMO ei lausunnossaan ota kantaa esitysten vaikutuksiin lukion opettajakuntaan, sen kustannusvaikutuksiin tai miten toteutuskelpoisia eri vaihtoehdot olisivat eri kokoisissa lukioissa. CIMO haluaa kuitenkin korostaa, että myös vaihtoehto A antaa mahdollisuuden suorittaa lukio-opinnot lähes nykymallin mukaisesti.

Samu Seitsalo
Johtaja

Nina Rekola
Yksikön päällikkö

Lausunnon keskeinen sisältö:

Valinnaisuutta ja tätä kautta opiskelijan mahdollisuutta syventyä eri ainekokonaisuuksiin tulee lisätä lukiokoulutuksessa – työryhmän esittämä vaihtoehto A antaa tähän parhaat mahdollisuudet. Vaihtoehto An (ja Bn) toteuttaminen edellyttää yhteissuunnittelun lisäämistä lukiossa ja mahdollisesti lähilukioiden/oppilaitosten kanssa.

Kansainvälinen toiminta eri muodoissaan on osa lukiokoulutusta, eikä siihen osallistuminen saa olla riippuvainen opiskelijan koulunkäyntipaikasta tai sosioekonomisesta taustasta.

Kansainväliseen toimintaan osallistuminen edistää yhteissuunnittelua oppilaitoksessa ja kehittää toimintaan osallistujissa monia taitoja tietojen ohella.

Lukion rakenteen tulee tukea opiskelijan osallistumismahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan tai oppilasvaihtoon (esim. teemaopinnoissa mutta myös pakollisissa ja syventävissä kursseissa).

Opintojen hyväksi lukemista tulee edistää – myös ulkomailla suoritettujen opintojen osalta.

Kaikkien opiskelijoiden lukio-opintoihin tulee kuulua kansainvälistymisen elementti.

Lukiokoulutuksen alussa tulee kaikille opiskelijoille antaa tietoa kansainvälistymisen mahdollisuuksista, edellytyksistä ja opintojen hyväksilukemiskäytännöstä.

Lausunnon keskeinen sisältö:

Valinnaisuutta ja tätä kautta opiskelijan mahdollisuutta syventyä eri ainekokonaisuuksiin tulee lisätä lukiokoulutuksessa – työryhmän esittämä vaihtoehto A antaa tähän parhaat mahdollisuudet. Vaihtoehto An (ja Bn) toteuttaminen edellyttää yhteissuunnittelun lisäämistä lukiossa ja mahdollisesti lähilukioiden/oppilaitosten kanssa.

Kansainvälinen toiminta eri muodoissaan on osa lukiokoulutusta, eikä siihen osallistuminen saa olla riippuvainen opiskelijan koulunkäyntipaikasta tai sosioekonomisesta taustasta.

Kansainväliseen toimintaan osallistuminen edistää yhteissuunnittelua oppilaitoksessa ja kehittää toimintaan osallistujissa monia taitoja tietojen ohella.

Lukion rakenteen tulee tukea opiskelijan osallistumismahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan tai oppilasvaihtoon (esim. teemaopinnoissa mutta myös pakollisissa ja syventävissä kurseissa).

Opintojen hyväksi lukemista tulee edistää – myös ulkomailla suoritettujen opintojen osalta.

Kaikkien opiskelijoiden lukio-opintoihin tulee kuulua kansainvälistymisen elementti.

Lukiokoulutuksen alussa tulee kaikille opiskelijoille antaa tietoa kansainvälistymisen mahdollisuuksista, edellytyksistä ja opintojen hyväksilukemiskäytännöstä.

